

ความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียน
การสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณ คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**Pharmacy Student's Opinions on Teaching and Learning
Course of Pharmaceutical Jurisprudence and Ethics,
Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University**

อิสรา จุ่มมาลี¹, ธารินี ศรีศักดิ์นอก²,
สมศักดิ์ อาภาศรีทองสกุล², ปาณิษา เสนาวงษ์³
Issara Chummalee¹, Tharinee Srisaknok²,
Somsak Arpasrithongsakul², Panissa Senawong³

Received: 11 June 2018;

Revised: 3 August 2018;

Accepted: 24 August 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน ด้านการจัดการ

---

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, E-mail: itsara.c@msu.ac.th

² อาจารย์, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Asst. Prof., Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University, E-mail: itsara.c@msu.ac.th

² Lecturer, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

³ General Administration Officer, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

เรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อการเรียน การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 31 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนวิชา นิติเภสัชและจรรยาบรรณโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตเห็นด้วยในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่ง อำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, นิติเภสัชและจรรยาบรรณ, นิสิตเภสัชศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to investigate pharmacy students' opinions towards the teaching and learning process in the Pharmaceutical Jurisprudence and Ethics course at the Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University in five aspects: content, course management, lecturers, measurement and evaluation, and instructional media and facility materials, overall and each aspect. The samples in this research were 89 fourth year pharmacy students in the Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University. The instrument used in the study was a five rating scale questionnaire with 31 items. The reliability of the questionnaire was 0.89. Statistics was used to analyze the data percentage, mean and standard deviation. The findings showed that the pharmacy students' opinions on the teaching and learning process of the Pharmaceutical Jurisprudence and Ethics course, Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University in each and overall aspects were at a highest level, except for instructional media and facility materials aspect, which was at a high level.

Keywords : Opinion, Pharmaceutical Jurisprudence and Ethics, Pharmacy Students

บทนำ

ประเทศได้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องและได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการปฏิรูปในด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตและตรงกับ ความสนใจของตนเอง และต้องได้รับการบริการด้านการศึกษาจากภาครัฐอย่างมีคุณภาพ ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน รวมถึงการศึกษาและทำความเข้าใจถึงลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537)

ทั้งนี้ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ข้อ 14 เรื่อง การประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้มีความชัดเจน อย่างน้อยประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การบริหารหลักสูตร ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การสนับสนุนและการให้คำแนะนำปรึกษา และความต้องการของ ตลาดแรงงาน สังคม และ/ความพึงพอใจ

ของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ดำเนินการ เรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน องค์ประกอบที่ 2 เรื่องของการจัดการเรียนการสอน ที่ได้ระบุไว้ว่า เมื่อสิ้นสุด การเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ต้องมีการประเมินการเรียนการสอนโดยนิสิต และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2545)

วิชา 0701456 นิตินิติเภสัชและจรรยาบรรณ เป็นรายวิชาหนึ่งในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพ ของหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต นิสิตจะได้เรียนเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพ ตลอดจนเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพเภสัชกรรม ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ประสานงานรายวิชาจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิตินิติเภสัชและจรรยาบรรณ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มาเป็นข้อมูลสำหรับนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา อันจะก่อให้เกิด

เกิดผลดีต่อคุณภาพของบัณฑิตที่จะจบไปเป็นเภสัชกรเพื่อทำหน้าที่รับใช้สังคมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงเชิงพรรณนา (Description Research)

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 119 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณ ภาคเรียนที่ 1 ปี

การศึกษา 2560 จำนวน 89 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระบบการเรียน และเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน จำนวน 7 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 5 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามรูปแบบของ Likert's scale (วิชัย อุ้อัน, 2550: 17) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณ

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองความเชื่อมั่น (Reliability) กับนิสิตเภสัชศาสตร์ จำนวน 30 ชุด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย แล้วนำคำตอบมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง เนื่องจากโดยปกติค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยไม่ควรต่ำกว่า 0.70 (วาโรเพ็งสวัสดิ์. 2551: 258) หลังจากนั้นปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการห้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้เกณฑ์การประเมินและแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยคำนึงจริยธรรมการวิจัยในทุกขั้นตอนที่ทำการศึกษา โดยให้สิทธิในการตัดสินใจและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง ผู้ถูกวิจัยมีสิทธิในการปกปิดข้อมูลบางอย่าง หรือสามารถถอนตัวออกจากกรวิจัยได้ทุกเมื่อ การเข้าร่วมหรือการถอนตัวจากการวิจัยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการเรียน ในส่วนการนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการระบุชื่อหรือข้อมูลที่สอบกลับถึงตัว นิสิตได้และทำลายแบบสอบถามเมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

นิสิตเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 4 จำนวน 89 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.7 และนิสิตเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 21.3 ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในระบบปกติ คิดเป็นร้อยละ 57.3 และระบบพิเศษคิดเป็นร้อยละ 42.7 และส่วนใหญ่มักรอดเฉลี่ยสะสม ในช่วง 3.01-4.00 คิดเป็นร้อยละ 83.1 และ 2.00-3.00 คิดเป็นร้อยละ 16.9

2. ความความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณ

ระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x}=4.65$) รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{x}=4.52$)

ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}=4.51$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=4.51$) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน

พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิต จำแนกตามเนื้อหาวิชาที่เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ($\bar{x}=4.75$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนมีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x}=4.70$) และเนื้อหาที่เรียนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{x}=4.63$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่เรียนสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต และเนื้อหาที่เรียนมีความสัมพันธ์ต่อเนื้อหากัน ($\bar{x}=4.35$)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณในภาพรวม (n=89)

ด้านที่ประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน	4.52	0.47	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.51	0.45	มากที่สุด
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.65	0.47	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.51	0.48	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	4.26	0.57	มาก
รวม	4.50	0.40	มากที่สุด

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิต จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชิญอาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ($\bar{x}=4.62$) รองลงมา ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้คิดวิเคราะห์ปฏิบัติกิจกรรม ($\bar{x}=4.58$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการ คิดได้อภิปราย

ซักถาม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x}=4.56$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ นิสิตอย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.34$)

2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน

พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิต จำแนกตามอาจารย์ผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้สอน/อาจารย์พิเศษมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ($\bar{x}=4.70$) รองลงมา ได้แก่ ผู้สอน/อาจารย์พิเศษมีความเป็นกันเองให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น ($\bar{x}=4.67$) มีผู้สอน/อาจารย์

พิเศษมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{x}=4.66$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้สอน/อาจารย์พิเศษมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ใหม่ๆ ($\bar{x}=4.60$)

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิต จำแนกตามการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล ($\bar{x}=4.60$) รองลงมา ได้แก่ มีการวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม ($\bar{x}=4.55$) มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน ($\bar{x}=4.54$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย ($\bar{x}=4.42$)

2.5 ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิต จำแนกตาม

สื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ในห้องเรียนมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพร้อมใช้งาน เช่น LCD, Visualizer, เครื่องเสียง ($\bar{x}=4.38$) รองลงมา ได้แก่ ห้องเรียนมีเครื่องปรับอากาศที่มีความพร้อมในการใช้งาน ($\bar{x}=4.31$) ในห้องเรียนมีอุปกรณ์ที่ใช้ในทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น กระดาษ Flip chart ปากกาอย่างเพียงพอ ($\bar{x}=4.26$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ห้องสมุดมีหนังสือสำหรับสืบค้นที่เพียงพอ ($\bar{x}=4.13$)

3. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

นิสิตมีข้อเสนอนะเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) นิสิตต้องการให้เพิ่มการทำแบบฝึกหัดจากกรณีศึกษา (case study) มากขึ้น เพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 2) นิสิตต้องการให้มีการนำเอกสารประกอบการสอน/วีดีโอ/คลิปต่างๆ รวบรวมไว้ในช่องทางอื่นๆ เช่น Facebook, Google Classroom ซึ่งจะทำให้นิสิตสามารถเข้าไปศึกษาหรือทบทวนบทเรียนย้อนหลังได้ตลอดเวลา 3) นิสิตเสนอให้

อาจารย์ทำเอกสารสรุปและเทคนิคช่วยจำ เนื่องจากมีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายเป็นจำนวนมาก และ 4) นิสิตเสนอแนะให้ผู้สอนมีการยกตัวอย่างชื่อยาและกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อจะทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน

นิสิตเภสัชศาสตร์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณด้านเนื้อหาวิชาที่เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนิสิตเห็นว่าเนื้อหาของวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมเมื่อ

จบเป็นเภสัชกรได้ ได้มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน ตลอดจนมีการปรับเนื้อหาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่าไว้ว่า หลักสูตรที่ดีต้องตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาและลักษณะของการพัฒนาการของผู้เรียน นอกจากนี้จะต้องยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

นิสิตเภสัชศาสตร์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชิญอาจารย์พิเศษจากภายนอกที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง รวมทั้งมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด ได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยน ชักถาม และกล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของ อภรณ์ ใจเที่ยง (2546) ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนที่ดีนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา คือ การสอนต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้ง คิดชอบ และปฏิบัติดี รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และรู้จักวิธีแสวงหาความรู้และวิธีคิดแก้ปัญหา

3. ด้านอาจารย์ผู้สอน

นิตินิตเภสัชศาสตร์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณด้านอาจารย์ผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้สอนและอาจารย์พิเศษเป็นบุคคลที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ประกอบกับมีความเป็นกันเอง สามารถให้คำแนะนำและเปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของนิตินิตในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนมีทักษะและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ทำให้นิตินิตได้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ พัชรภรณ์ พสุวัต (2533) กล่าวว่า ผู้มีสมรรถภาพทางด้านวิชาสามัญ วิชาเฉพาะ และวิชาอาชีพครูเป็นอย่างดี ต้องเป็นผู้มีสมรรถภาพในด้าน

ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา มีสมรรถภาพในการสอนเป็นอย่างดี โดยนำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคม มีเทคนิคในการสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความสามารถในการนำวิธีการวัดและประเมินผลการสอน ตลอดจนนำผลมาปรับปรุงการสอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุรรัตน์ กันต์พิทยา และคณะ (2550) และอิสรา จูมมาลี และวิลาสินี หิรัญพานิช (2551) ที่พบว่านิตินิตแพทย์และนิตินิตพยาบาลมีความคิดเห็นต่อผู้สอนในระดับมาก

4. ด้านการวัดและประเมินผล

นิตินิตเภสัชศาสตร์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้สอนมีการเปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผลทุกครั้ง อาจารย์ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่มีความชัดเจนและยุติธรรม รวมทั้งมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ อุทุมพร

จามรมาน (2544) กล่าวว่า การวัดผลต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน การวัดผลเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับสู่ตัวผู้เรียนและผู้สอนว่ามีข้อบกพร่องในด้านใดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

นิติตเภสัชศาสตร์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทางคณะเภสัชศาสตร์ได้จัดเตรียมห้องเรียนให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เช่น LCD, Visualizer, เครื่องเสียง มีการจัดห้องเรียนให้มีเครื่องปรับอากาศที่มีความพร้อมในการใช้งาน รวมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น กระดาษ Flip chart ปากกา อย่างเพียงพอ ดังที่ ภพเลาะห์ไพบูลย์ (2537) กล่าวว่า การจัดสื่อการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์ ควรจัดให้มีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับลำดับเนื้อหาวิชา ขั้นตอน และกระบวนการแสวงหาความรู้วิทยาศาสตร์ การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเป้าหมายของแต่ละเนื้อหาด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของนิสิตเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาวิชาที่เรียน

จากการศึกษา นิสิตเห็นว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น ผู้สอนในรายวิชาควรมีการอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญและการเชื่อมโยงเนื้อหาที่นิสิตกำลังเรียนนั้นมีประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในบริบทต่างๆ ได้อย่างไร

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษา นิสิตเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชิญอาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น คณะเภสัชศาสตร์ควรจัดกิจกรรมบรรยายและเชิญวิทยากรหรืออาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์

มาร่วมสอนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ นิสิตเกิดกระบวนการเรียนรู้และได้มุมมองที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ตลอดจนได้เรียนรู้ทักษะในเรื่องต่างๆ ที่ วิทยากรหรืออาจารย์พิเศษได้สอดแทรก ระหว่างการบรรยาย

3. ด้านอาจารย์ผู้สอน

จากการศึกษา นิสิตเห็นว่า ผู้สอนและอาจารย์พิเศษมีความรู้ใน เนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ย มากที่สุด ดังนั้น คณะเภสัชศาสตร์ควรมี การสนับสนุนด้านงบประมาณและ เวลา โดยให้อาจารย์ผู้สอนลาไปอบรม เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอในด้าน วิชาการและเทคนิคการจัดการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ

4. ด้านการวัดและประเมินผล

จากการศึกษา นิสิตเห็นว่า ผู้สอนมีการเปิดเผยคะแนนที่ได้จากการ วัดผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น อาจารย์ ผู้สอนควรมีการชี้แจงเกณฑ์การให้ คะแนนทุกหัวข้อในช่วงแรกของรายวิชา เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกัน และนิสิตสร้าง ตรวจสอบและของดูคะแนนของตนเอง ได้ รวมถึงการแจ้งผลการเรียนรู้เพื่อใช้ ในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะทำให้ นิสิตสามารถปรับตัวและ

สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเอง ได้

5. ด้านสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก

จากการศึกษา นิสิตเห็นว่า คณะเภสัชศาสตร์ได้จัดเตรียมห้องเรียน ให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพร้อมใช้งาน เช่น LCD, Visualizer, เครื่องเสียง มีค่า เฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น ทางคณะเภสัช- ศาสตร์ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุง อุปกรณ์ให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้ งานอยู่เสมอ เพื่อให้ นิสิตทุกคนเกิดการ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการ สอนวิชานิติเภสัชและจรรยาบรรณของ นิสิตเภสัชศาสตร์

2. ควรมีการศึกษาในเชิงลึกใน แต่ละด้านโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิง คุณภาพ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น จะทำให้ได้ ข้อมูลที่มีความลุ่มลึกทางวิชาการและ สามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงการ เรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตเภสัชศาสตร์
ชั้นปีที่ 4 ทุกคนที่เสียสละเวลาในการ
ตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณคณะ
เภสัชศาสตร์ ที่ช่วยสนับสนุนอุปกรณ์ที่
ใช้ในการทำงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- จตุรัตน์ กันต์พิทยา, จงเจริญ เมตตา, ปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์, มณฑิยา เป็ลสี. (2550).
การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา 371 581 รั้งสีวิทยา
คลินิก โดยนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา
2548. วารสารศรีนครินทร์เวชสาร. 22:38-44.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พีชราภรณ์ พสุวัต. (2533). การศึกษาสมรรถภาพความเป็นครูของนักศึกษาฝึกสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. โครงการวิจัยภาควิชาหลักสูตร
และการสอน. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภพ เลหาไพบุลย์. (2537). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2545). คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา. มหาสารคาม :
อภิชาตการพิมพ์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน: ภาค
ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย อยู่อัน. (2550). การวิจัยและการสืบค้นข้อมูลทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พรินท์แอนด์มี.
สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่:
แสงศิลป์.

- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์.
- อิสรา จุฑมาลี, วิลาสินี หิรัญพานิช. (2551). ความคิดเห็นของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 2
มหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาเภสัช
วิทยา 1 สำหรับนิสิตพยาบาล. *วารสารวิชาการ ม.อบ.* 10:88-96.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *วิธีทำการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดม
ศึกษา*. กรุงเทพฯ.